DISCUS.CZ / ČESKÝ PŘEKLAD

Christian Kubitschka

Rozhovor o chovu divokých terčovců

HOST
Christian Kubitschka

AUTOR VIDEA A MODERÁTOR
Dominic Kurz · Angelfish Dominik

OBSAH
Krmení · divoké odchyty · voda · zdraví · odchov

DÉLKA VIDEA
62 minut 29 sekund · osm kapitol

Původní rozhovor na YouTube

youtube.com/watch?v=kfO6-H1Heb8

Český překlad vychází z redakčně upraveného německého přepisu.
Jazyk je upraven pro plynulé čtení při zachování obsahu rozhovoru.

ORIENTACE V ROZHOVORU

Obsah

01 Představení a začátky 00:00–08:35

02 Krmení terčovců 08:35–24:24

03 Výběr divokých terčovců 24:24–39:41

04 Divoký odchyt, nebo odchov? 39:41–41:11

05 Zdraví ryb 41:11–47:09

06 Podmínky chovu 47:09–53:59

07 Odchov mladých terčovců 53:59–59:01

08 Rozloučení 59:01–62:29

O přepisu

CH = Christian Kubitschka · D = Dominic Kurz. Časové značky jsou orientační a slouží k snadnému dohledání pasáží v originálním videu. Přepis je překladem jazykově upravené německé kontrolní verze, nikoli doslovnými titulky. Vyjádřené názory jsou zkušenostmi účastníka rozhovoru.

KAPITOLA 01 • 00:00–08:35

Představení a začátky

00:00:24–00:00:34 **D** Ahoj a srdečně vás vítám u dalšího videa na mém kanálu! Jmenuji se Dominik a dnes tu vedle mě sedí mimořádný host: Christian. Ahoj, Christiane!

CH Ahoj!

00:00:34–00:00:41 **D** Christian Kubitschka je podle mě jedním z nejznámějších dovozců a chovatelů terčovců v Evropě.

00:00:41–00:00:43 **CH** Divoké odchyty, ano!

00:00:43–00:00:53 **D** Musím říct, že tvoji terčovci z přírodních odchytů i vlastní odchovy jsou úchvatní. Děkuji, že jsem se mohl zastavit a nahlédnout do tvého chovatelského království

00:00:53–00:01:18 **D** a že ho ukazuješ veřejnosti. Ne každý to dělá rád. Je skvělé, že nám to umožňuješ! Rád bych divákům a komunitě chovatelů terčovců na YouTube nabídl vodítko, jak takové ryby správně chovat. Když jsem sám začínal, měl jsem s tím velké potíže.

00:01:18–00:01:30 **D** A navíc to není ani daleko, jsme tady v Rakousku. Perfektní! Moje první otázka zní: Jak ses vlastně dostal k akvaristice a proč ses nakonec rozhodl právě pro terčovce?

00:01:30–00:02:02 **CH** S přírodou jsem spojený už díky své profesi. Zabývám se péčí o krajinu a přírodní prostředí, vystudoval jsem lesnictví a dnes provozuji poradenskou kancelář zaměřenou na přírodu, lesy, lesnictví, zemědělství, rybářství a akvakulturu. V oblasti biologického chovu ryb pracuji jako odborný poradce, mimo jiné i pro rodinu Habsburků. Vztah k přírodě mi byl takříkajíc dán do vínku.

00:02:02–00:02:28 **CH** Ani nevím, jak to všechno začalo. Když se ohlédnu zpět, lidé se mě často ptají, kdy jsem poprvé držel rybu v ruce. [žertem napodobuje psychologa] Odpovídám: Odjakživa! Jako dítě jsem začínal s rybami z rybníka. Táta byl rybář a rybaří dodnes. Určitě mě hodně ovlivnil.

00:02:28–00:02:53 **CH** Často mě brával na ryby, což mě nesmírně fascinovalo. Od vody mě nikdo nedokázal odtrhnout. Potom přišlo moje první akvárium – pětadvacetilitrová nádrž s pavími očky, mečovkami a bojovnicemi. Prostě klasika. Postupně toho přibývalo. Můj kmotr při biřmování, který byl zároveň mým strýcem, mi pak daroval větší akvárium.

00:02:53–00:03:06 **CH** A pak přišli terčovci. Knihy o těchto rybách mě vždycky fascinovaly. Ve Vídni tehdy existovala velmi živá chovatelská scéna; bylo mi asi sedmnáct nebo osmnáct let.

00:03:06–00:03:35 **CH** Několik dobrých přátel z té doby mám dodnes. Evropský chov terčovců měl tehdy úplně jiné postavení než dnes; evropští chovatelé patřili ke světové špičce. Jedničkou byl Schmidt-Focke, potom Siegfried Homann,

00:03:35–00:04:04 **CH** farář Schulten a Pöppel – to jsou jména, která mají zvuk dodnes. Výborní chovatelé působili také ve Vídni. Pro mě byl absolutní jedničkou Johann Brixler. Patřil mezi průkopníky odchovu Heckelových terčovců z Rio Negra.

00:04:04–00:04:30 **CH** Když mi bylo nějakých sedmnáct až dvacet let, začínali tehdejší chovatelé rozmnožovat první terčovce z přírodních odchytů. Brixlerovi se podařilo odchovat Heckelovy terčovce z Rio Negra. Fotografie najdete také v knize Hanse J. Maylanda „Diskusfische – Könige Amazoniens“. Tu přece všichni znají. A Heckelovi terčovci, kteří jsou tam vyobrazeni,

00:04:30–00:04:57 **CH** jsou spojováni s Gerhardem Klagem. Klag byl geolog z bývalé NDR. Přišel za Brixlerem a požádal ho, aby si mohl ryby vyfotografovat. Brixlera se to hluboce dotklo a rozčílilo ho to. Chtěl věc ještě uvést na pravou míru,

00:04:57–00:05:20 **CH** společně s Heiko Bleherem, ale ze zdravotních důvodů k tomu bohužel nedošlo. Snímek páru Heckelových terčovců s potěrem v Maylandově knize pořídil Klag, ale ryby byly Brixlerovy. To byla neuvěřitelná doba!

00:05:20–00:05:29 **CH** Bylo nádherné sledovat, co se tehdy dělo. Mě ale vždy nejvíc fascinovali terčovci z Tefé.

00:05:29–00:05:37 **D** Byl to i tvůj první terčovec?

CH Ano, můj první byl pravý Tefé Royal.

00:05:37–00:06:02 **CH** Výrazně liniovaný Tefé Royal, který už skoro vypadal jako Royal Blue. To byl krásný příběh. V devadesátých letech se pak objevila forma Pigeon Blood, za kterou stál Kitti Phanaitthi se svými lidmi. Mutace se objevila u jednoho z jeho chovatelů.

00:06:02–00:06:26 **CH** Od té doby začali trhu dominovat asijští chovatelé a ryby se dovážely z Asie. Krátce jsem se toho také účastnil, ale nebyl to můj svět. Zůstal jsem věrný divokým odchytům. Vždy mě zajímaly přírodní formy, vztah k přírodě a péče o tyto citlivé živé tvory:

00:06:26–00:06:32 **CH** vytvářet jim podmínky, ve kterých se budou skutečně dobře cítit. Právě to mě fascinuje.

00:06:32–00:06:35 **D** To je na tvých rybách vidět.

00:06:35–00:06:52 **D** Jsou nádherné a všechny klidně plavou. Člověk vidí, že se jim daří dobře. Jak jsi říkal: jde o to vytvořit jim vhodné prostředí. Za to ti chci hned na začátku vyseknout poklonu.

00:06:52–00:06:53 **D** Nádherné ryby!

00:06:53–00:07:25 **CH** Už jsme o tom mluvili dříve a rád bych to sdělil všem. Pracuji v oblasti biologického chovu ryb, akvakultury a rybničního hospodářství pro rodinu Habsburgů, kde mám na starosti plánování a výlov, respektive chov ryb. Tam platí totéž jako u nás v akváriu: ryba musí dýchat klidně.

00:07:25–00:07:52 **CH** Příliš rychlé dýchání nebo prudké pohyby skřelí jsou pro mě varovným signálem. Někteří chovatelé říkají: „Vždyť se právě nažrala," a hledají všelijaká vysvětlení. Ne, podle mě je to stresová reakce! Hodně jsem investoval do filtrace a kvality vody a často měním vodu. Když něco zanedbám, problémy se projeví velmi rychle.

00:07:52–00:08:12 **CH** Lidé pak hned pátrají po žábrohlístech. Když se jedna skřele nepohybuje správně, automaticky předpokládají parazity. Příčinou však často bývá „nebiologická", tedy silně zatížená voda a stres. Následně mohou vznikat i nekrotické změny. Vysvětluji to také na svém webu a při přednáškách.

00:08:12–00:08:21 **CH** Proto ryby tak dobře vypadají a klidně dýchají – jejich životní podmínky jsou v pořádku.

00:08:21–00:08:48 **D** Nejprve ti moc děkuji, že tu mohu být. Teď tě ještě zasypu několika dalšími otázkami!

CH Velmi rád. Doufám, že vám k tomu budu moci něco říct.

KAPITOLA 02 • 08:35–24:24

Krmení terčovců

D Christiane, dostali jsme se ke krmení, což je u terčovců velmi diskutované téma.

00:08:48–00:09:08 **D** Zajímalo by mě, čím své terčovce krmíš. Suchá krmiva, mražená potrava, živé krmení, hovězí srdce – o tom všem se neustále diskutuje. Co tedy dostávají tvoje ryby?

CH Tak začněme! Především krmím co nejpestřeji. To je pro mě nejdůležitější.

00:09:08–00:09:33 **CH** Záleží na tom, čeho chci dosáhnout. Pokud chci ryby jen dobře udržovat, stačí kvalitní vločky, mražené krmivo a určitý podíl živé potravy – zvlášť u terčovců z přírodních odchytů. To pokládám za velmi důležité, zejména při dlouhodobém chovu se to podceňuje.

00:09:33–00:10:07 **CH** Například teď zase pracuji se svým vítězem šampionátu z roku 2022. Je mu už přes šest let. Znovu jsem ho spojil se samicí, která má velmi dobré snůšky. Díky dobrým podmínkám, kvalitní vodě a krmení je stále ve skvělé kondici. Základem krmení je u mě granulované krmivo v automatu.

00:10:07–00:10:34 **CH** Automat dávkuje granule čtyřikrát denně.

00:10:34–00:10:56 **CH** Velmi rád krmím také vločkami, tím začínám. Ryby by měly za krmením klidně a se zájmem vyplouvat k hladině, nikoli se na něj vrhat v panice.

00:10:56–00:11:19 **CH** Je krásné sledovat, jak připlouvají k hladině a sbírají potravu. Dnes už dostaly několikrát nažrat. Pokud při krmení propadnou hektickému chování, něco podle mě není v pořádku. Mají žrát dobře, ale zůstat klidné. Používám kvalitní vločkové krmivo, ale nechci zde propagovat žádnou konkrétní značku.

00:11:19–00:11:40 **CH** Kvalitní vločky, klidně i s podílem hmyzu nebo mořských živočichů. Krill je výborný. Vločkové krmivo je pro mě základ. Teď nechám ryby nejdřív v klidu nažrat.

00:11:40–00:12:08 **CH** Pak si připravuji vlastní krmnou směs. Když už jsme mluvili o hovězím srdci: tvoří přibližně 50 % směsi. Kupuji ho přímo od farmáře, takže přesně vím, odkud pochází. Není to velkovýrobní surovina, ale kvalitní maso. Přidávám nejméně 40 % rybího masa z ekologického chovu v hospodářství Habsburků.

00:12:08–00:12:40 **CH** Hovězí srdce důkladně očistím od šlach a vaziva. Přidávám filety ze tří druhů ryb: kapra, candáta a okouna. A třeba také banány.

D Banány?

CH Ano, banány. Naprosto vynikající!

D Takže obecně ovoce?

D O tom jsem nedávno mluvil i s Frankem Tinnesem.

00:12:40–00:13:07 **D** Banány, jahody, fíky a tak dále...

CH Fantazii se meze nekladou, přísady lze různě obměňovat. To je podle mě lepší než špenát, který toho moc nepřináší. Raději použiji spirulinu. Přidávám také krill a rybí moučku. Výsledkem má být soudržná, pevná směs.

00:13:07–00:13:34 **CH** Jedna rada pro všechny: mnoho domácích krmných směsí se ve vodě rozpadá a kalí ji drobnými částicemi. Starý postup už z osmdesátých let využívá želatinu. Želatinu na dorty

rozmícháte v troše vody, uvedete do varu a ještě horkou ji přidáte do celé směsi. Pak vše pořádně promícháte a prohnětete. Na zhruba tři až čtyři kilogramy směsi

00:13:34–00:13:54 **CH** používám celé balení želatiny a poměrně málo vody. Ryby si na ni zpočátku musí trochu zvyknout, protože přidávám také hodně česneku. Tuto směs jsem vyvinul pro své terčovce z přírodních odchytů a mám s ní velmi dobré zkušenosti.

00:13:54–00:14:03 **CH** Myslím, že to souvisí i s tím, že je v ní obsažen kapr.

D Ano, tím se směs mění.

CH A teď něco uvidíme – za chvíli bude v akváriu pěkně živo!

00:14:03–00:14:25 **CH** Hodně krmím živou potravou a většinu si sám lovím. Dnes toho nemám zrovna moc, protože jsi přijel tak narychlo.

D Jo, bylo to spontánní rozhodnutí.

CH Úplně spontánní! Tady mám bílé komáří larvy. Teď uvidíte, co se stane. Už se blíží!

00:14:25–00:14:44 **CH** Dnes už byly několikrát nakrmené, ale po bílých komářích larvách – a vůbec po živé potravě – vyjíždějí jako divé!

D Samozřejmě že je mají rádi, ano.

CH Právě proto jim je dávám. Rád si také sám lovím blešivce rodu Gammarus, tedy potoční blešivce.

D Potoční blešivce.

00:14:44–00:15:01 **CH** To je skvělé, protože podobnou potravu nacházejí ryby i v Amazonii. Při lovu se navíc do sítí dostanou larvy jepic, larvy pošvatek, drobní živočichové z bahna a malí červi. Ryby tak získají velmi pestrou přirozenou potravu.

00:15:01–00:15:26 **D** Ještě bych se zeptal: například si lovím černé komáří larvy v sudu na dešťovou vodu.

CH Skvělé, super!

D Je to v pořádku?

CH Určitě. Na jaře je také sbírám v našich tůních. Blešivce Gammarus však mohu lovit po celý rok, dokonce i v zimě. Jsou to výborná krmná zvířata bohatá na bílkoviny, důležitá také pro vývoj jiker.

00:15:26–00:15:33 **CH** O tom jsem již několikrát publikoval a mluvím o tom i ve svých přednáškách.

00:15:33–00:15:58 **CH** Dnes už se terčovce z přírodních odchytů daří poměrně úspěšně rozmnožovat. Hodně jsem psal o tom, proč to funguje: pH ani vodivost se nesmějí snižovat příliš hluboko. Podle mých zkušeností se pak ryby třou výrazně častěji.

00:15:58–00:16:18 **CH** Také se v takové vodě cítí lépe, což poznáte podle klidného dýchání. Podívejte, jak žerou! Dnes už jedly několikrát, mají pořádně plná břicha, a přesto žádná z nich nedýchá zrychleně ani „nefuní“. Často přece slýcháme vysvětlení, že ryby po krmení prostě musí funět.

00:16:18–00:16:43 **CH** Pořád se snažím vysvětlovat, že to není pravda, ale někdy to už vzdávám. Nemá to smysl. Podívejte se – i tyhle ryby právě dostaly nažrat.

D Ano, stojí tam úplně klidně.

CH A ještě se vrátím k živé potravě, především u divokých odchytů. Podívejte se na ty ryby! Vidíte, jak loví?

D Ano, to se rozhodně musí natočit a zaznamenat!

00:16:43–00:16:46 **CH** U nich je to také velmi dobře vidět.

00:16:46–00:17:17 **CH** Jakmile přijde do nádrže živá potrava, ryby okamžitě ožijí, začnou číhat na kořist a aktivně ji lovit. Tohle je mimochodem typická samice připravená ke tření: má zvlášť tmavý prostřední svislý pruh. Jsem přesvědčený, že právě lovecké chování může zejména u divokých samic vyvolat ovulaci. V období sucha se terčovci drží velmi těsně u sebe.

00:17:17–00:17:44 **CH** Pak začne období dešťů, hladina stoupne a ryby vplouvají do zaplaveného pralesa. Místní jim proto říkají také „Forest-Diskus“, tedy „lesní terčovci“. V zatopeném lese najednou nacházejí spoustu potravy a intenzivně loví. V období sucha jsme je chytali v malých potocích,

00:17:44–00:18:00 **CH** kde téměř žádná potrava nebyla. Celé měsíce mají málo co žrát. Jakmile voda stoupne, vplují do lesa, najdou potravu a začnou lovit.

00:18:00–00:18:24 **CH** Domnívám se, že právě tento lov spolu s dobrou potravou spouští ovulaci. Někdy není vůbec na škodu nechat zvířata nejprve nějakou dobu v méně příznivých podmínkách a poté provést důkladnou výměnu vody. Mám z toho záběry na Facebooku pod názvem „Wild Discus Breeding Factory“.

00:18:24–00:18:50 **CH** Postupně jsem nasadil chovné páry, počkal dva dny, vyměnil vodu a intenzivně krmil. Ryby se vytřely jako na povel.

D Takže simuluješ příslušné podmínky?

CH Přesně tak, je to přirozený podnět. Rozhodujícím spouštěčem podle mého názoru není jen období dešťů nebo výměna vody,

00:18:50–00:18:58 **CH** ale hlavně potrava. A ještě něco je pro mě při rozmnožování divokých odchytů velmi důležité:

00:18:58–00:19:31 **CH** Ryby právě jedly, před chvílí také – a teď jim dám ještě něco. Heiko Bleher mi vždycky říkal: „Christiane, ty ryby musí žrát červy! Červy, červy!“ Teď dostávají nitěnky (Tubifex) z velmi spolehlivého zdroje. To je neuvěřitelné krmení. Podívejte, s jakou chutí se na ně vrhají!

00:19:31–00:19:55 **CH** Támhle je to vidět zvlášť dobře. Vlastně už jsou syté, ale po nitěnkách se hned vrhají znovu. Pokud chce někdo rozmnožovat divoké terčovce, musí je bohatě a pravidelně krmit.

00:19:55–00:20:26 **CH** Běžně dostávají granule z automatu, vločky i mraženou potravu. Jako další stimul přidávám bílé komáří larvy nebo blešivce Gammarus a nakonec červy, zejména nitěnky (Tubifex). Jsou velmi výživné a podle mých zkušeností působí na samice jako poslední podnět ke tření. Jeden dobrý přítel mi vždy říkal:

00:20:26–00:20:55 **CH** „Samičky musí být tak nabité hormony, až z nich budou jikry samy padat.“ A starý Brixler měl své motto. Když se ho někdo zeptal: „Pane Brixlere, jaké je tajemství úspěšného odchovu terčovců?“, šibalsky se podíval a řekl: „Dobré krmení a dobrá voda. To je všechno.“

00:20:55–00:21:20 **CH** Za tímto Brixlerovým výrokem je celá filozofie. Od chvíle, kdy jsem ho poprvé slyšel jako sedmnácti- nebo osmnáctiletý, o něm přemýšlím. Dobré krmení, dobrá voda – ryba musí klidně dýchat a dobře žrát.

D To je základ všeho – v chovu a především při rozmnožování.

CH Úplně jednoduché.

00:21:20–00:21:40 **CH** Jak to Brixler přesně dělal, nikdy úplně neprozradil. Tehdy se říkalo, že divoké terčovce rozmnožoval v „zavařovačkách“, čímž se zřejmě myslely opravdu malé nádrže. Nabídl mi své záznamy, ale k jejich předání už bohužel nedošlo. Dnes se ho na to nemůžeme zeptat. Nemyslím si však,

00:21:40–00:22:08 **CH** že Brixler ryby trvale choval ve velmi kyselé vodě. Právě s Brixlerem se pojí ona „pověst o kyselé vodě“. On s parametry vody často pracoval a já dělám něco podobného. Uhličitanovou tvrdost mívám kolem KH 1.

00:22:08–00:22:36 **CH** Mám velmi nízkou uhličitanovou tvrdost, zatímco vodivost je spíše vyšší. Někdy se dostanu dokonce pod KH 1. Jednou jsem zažil prudký propad pH: když jsem sáhl do vody, okamžitě jsem ruku vytáhl, tak kyselá mi připadala. A Heckelovi terčovci se vytírali jako šílení! Byl to typický prudký pokles pH.

D Prudké okyselení vody.

CH Prudké okyselení vody.

00:22:36–00:22:59 **CH** Prakticky se vyčerpala uhličitanová pufrační kapacita vody. Bakteriální procesy ve filtru ji spotřebovaly a nastal prudký pokles pH. Právě tento výkyv podnítil Heckelovy terčovce ke tření.

D Přitom by si člověk myslel, že v takové vodě uhynou.

CH Při dlouhodobém působení ano! Takové podmínky ryby dlouho nevydrží. Když je nechám příliš dlouho

00:22:59–00:23:23 **CH** v příliš měkké vodě, objevují se problémy typu dírkové choroby a kožního podráždění. To nesnášejí, potřebují minerální látky. Amazonii v akváriu jednoduše napodobit nemůžeme.

D Mnoho lidí se ale právě o to snaží: černovodní akvárium, pokud možno stoprocentní voda z reverzní osmózy a podmínky co nejbližší přírodě. Jenže to se v akváriu

00:23:23–00:23:47 **D** napodobuje velmi těžko.

CH Proč to lidé dělají? Protože jim to někdo doporučil. A proč jim to doporučuje? Protože na tom vydělává, chce prodávat další terčovce, přípravky nebo léky. Vydělává se i na rašelinových výrobcích. Stojí za tím celý průmysl. A když pak přijde někdo jako já

00:23:47–00:24:19 **CH** a řekne: „Proboha!“ ...

D Tak se ozve: „To se přece nedělá!“ A ty si tím uděláš nepřátele.

CH Já jsem taky hodně nepopulární!

D A pro mé diváky: i tak prosím pište slušné komentáře a držte se věcné diskuse!

CH To nevadí, nemám s tím žádný problém. Díkybohu se tím neživím.

D Výborně, téma krmení jsme tedy probrali opravdu podrobně.

KAPITOLA 03 • 24:24–39:41

Výběr divokých terčovců

00:24:19–00:24:21 **D** Své terčovce z přírodních odchytů si dovážíš přímo z Amazonie, tedy z Brazílie.

00:24:21–00:24:34 **D** Podle čeho vybíráš ryby, které chceš později použít k rozmnožování?

CH To je téma samo o sobě.

00:24:34–00:25:08 **CH** Velký problém při dovozu? Řeknu to na rovinu: podvody. Je nesmírně těžké sehnat přesně ty ryby, které člověk chce. V běžném obchodě je často na štítku uvedeno něco jiného, než co skutečně plave v akváriu. Vždy jsem snil o tom, že se osobně podívám do Tefé, na původní loviště.

00:25:08–00:25:36 **CH** Díky Andreasovi se mi ten sen splnil v roce 2018. Andreas je Ital, který se přestěhoval do Brazílie a odtud vyváží ryby. S jedním z jeho terčovců z Tefé jsem tehdy – bylo to v roce 2018, nebo 2019? – vyhrál zelenou kategorii šampionátu v Paříži. Pak mě pozval, abych jel s ním do Tefé.

00:25:36–00:26:07 **CH** Bylo to úžasné a nádherné. Poprvé jsem tam měl možnost sám chytat terčovce přímo v oblasti Tefé. Byla to pořádná dřina. Když jsem poprvé držel v ruce Tefé Royal vytaženého ze stavné sítě, byl to ohromující zážitek.

00:26:07–00:26:36 **CH** Z toho vzniklo s Andreasem opravdové přátelství. Díky němu se dostávám k rybám, které jsou jinak téměř nedostupné. Podle čeho vybírám? Vždy hledám něco výjimečného. Velkou neznámou je genetika. Není snadné najít červeného terčovce, který bude své znaky spolehlivě předávat potomkům.

00:26:36–00:27:01 **CH** Můžete získat nádherně červené ryby, ale výsledky jejich odchovu pro mě byly často zklamáním. Proto jsem chov červených terčovců na nějaký čas vzdal. Dlouhé roky jsem spolupracoval s velmi dobrými německými chovateli, přesto jsem narážel na problémy s dědičností červeného zbarvení. Byla to pro mě pořádná studená sprcha.

00:27:01–00:27:23 **CH** Možná je to práce spíš pro asijské chovatele, kteří mají jiné možnosti. Já jsem však chtěl pracovat s přírodními odchyty. Pomohl mi v tom Andreas i Heiko Bleher. Tak jsem získal ryby, které své znaky skutečně dobře předávaly dál. Například z jedné lokality

00:27:23–00:27:50 **CH** jménem Paraconi jsem tehdy dovezl 250 terčovců.

D Všechny jen pro tebe, do tvého zařízení?

CH Ano, nebyly na prodej. Vzal jsem všechno, co se z daného odchytu podařilo získat – všech 250 ryb. Chtěl jsem předběhnout asijské odběratele a chovatele, takže jsem vykoupil celý dostupný odchyt.

00:27:50–00:28:21 **CH** Zařízení bylo úplně plné. Pak jsem provedl selekci a zbytek ryb prodal. Nejprve posuzuji vzhled jedince, tedy fenotyp, a z něj se snažím usuzovat na jeho genotyp. Je to podobné jako u rostlin: Můžete mít ten nejkrásnější strom,

00:28:21–00:28:54 **CH** tu nejkrásnější rostlinu – když se o ni nestaráte a nehnojíte ji, chřadne a nepoznáte její skutečný genetický potenciál. Stručně řečeno vybírám bez ohledu na lokalitu ryby se znaky, které mě pro chov nejvíce zajímají, a doufám, že je předají potomkům.

00:28:54–00:29:14 **CH** Pak přijde další problém: ryby musíte rozmnožit a ověřit výsledky. Například u terčovců Paraconi jsem vyzkoušel dvacet různých páření, než se mi podařilo získat dva páry, jejichž potomci odpovídali mým představám. Musel jsem přitom odchovat mladé ze všech dvaceti kombinací.

D To je vlastně...

00:29:14–00:29:41 **D** ... vlastně extrémní práce.

CH Ne, to je čiré bláznovství! Na to člověk opravdu musí mít „ptáka“. Kdo by něco takového dělal? Já to dělám pro sebe, z vášně a přesvědčení, nikoli jako obchod. Za život jsem do terčovců investoval snad hodnotu jednoho a půl rodinného domu. Jen toto zařízení mě během příštích tří až čtyř let

00:29:41–00:30:07 **CH** pravděpodobně spolkne dalších 350 000 až 400 000 eur. To už nikdy nedostanu zpátky. Všechny peníze mizí v rybách.

D To je naprostá vášeň.

CH Pro mě je to životní filozofie, jin a jang. Věnoval jsem se bojovým sportům. Chov ryb a bojová umění se mi nějak propojují: někteří mniši chovali ryby, jiní trénovali.

00:30:07–00:30:33 **CH** Nějak se to propojuje. Mike Tyson má své holuby.

D A Takashi Amano měl své rostliny.

CH Přesně tak, to je filozofie. Člověk se ponoří do sebe. V životě jsem zažil těžké problémy, které by jiné možná zlomily. Ale pak jdu ke svým rybám.

D A tam si odpočineš.

CH Přesně tak. Je to hned úplně jiný svět.

00:30:33–00:30:57 **CH** Stojí mi to za to. Takto si ryby vybírám. Pak mám spoustu mláďat a velkou část prodávám hluboko pod běžnou cenou, jen abych uvolnil místo – velmi velkoryse, skoro jako velkoobchodník. Nechci totiž, aby někdo jiný snadno získal úplně stejný chovný výběr. Jsem zkrátka blázen.

00:30:57–00:31:17 **CH** Dnes už mám červené chovné páry mnohem lépe pod kontrolou. Mám dvě samice, u nichž vím, že mladí, které tu vidíte, budou sytě červení. To je ale jiný příběh. A pracoval jsem také se svými Heckelovými terčovci.

00:31:17–00:31:39 **CH** Blue Moon, to je můj druhý „pták“, moje druhá velká chovatelská posedlost. Jejich genetika je mimořádně nestabilní. Chtěl bych odchovat Blue Moon, který bude vzhledem skutečně odpovídat špičkovým rybám z přírodního odchytu, nikoli výsledku nahodilého křížení s jinými formami.

00:31:39–00:32:01 **CH** Pracuji s původními divokými odchyty. U Blue Moon si myslím, že jsem na dobré cestě. Pokud se mi podaří ustálit znaky ve druhé a potom i třetí generaci, získám konečně stabilní linii Blue Moon. A kdyby se s ní pak šlo na trh,

00:32:01–00:32:25 **CH** pak z toho může být i byznys. Zbylé ryby jsem prodal dál. Nechci ale, aby ostatní chovatelé tu samou selekci prostě převzali.

D Ano, to je do jisté míry pochopitelné.

CH Při selekci postupuji takto: posoudím fenotyp, vyvodím závěry o genotypu a doufám, že křížení přinesou požadovaný výsledek.

00:32:25–00:32:44 **CH** Jsou dvě možnosti. Buď provedete rozsáhlou genetickou analýzu, která by pro soukromého chovatele byla prakticky nezaplatitelná a vyžadovala srovnávací genetické řady, nebo ryby rozmnožíte a sledujete potomstvo. K tomu je třeba ponechat si pokud možno všechna mláďata a pozorovat jejich vývoj.

00:32:44–00:33:01 **D** Dovezl jsi 250 ryb a pak musíš odchovat všechna jejich mláďata. O jakém objemu vody se u tebe bavíme? Jak velké je celé zařízení?

CH Momentálně provozuji celé zařízení trochu v úsporném režimu.

00:33:01–00:33:29 **CH** V současnosti má zařízení celkový objem asi 25 000 litrů. Mám dvě velké modré nádrže původně určené pro akvakulturu, ve kterých bývali pstruzi. Každá má čistý objem asi 4 500 litrů, dohromady tedy 9 000 litrů. Nad nimi stojí další akvária,

00:33:29–00:33:51 **CH** o objemu přibližně 8 000 litrů. Tyto dvě řady tedy představují celkem asi 17 000 litrů čistého objemu. K tomu přistupuje ještě zbytek vnitřní části zařízení.

D To je šílené! Musíš vyměňovat opravdu hodně vody. Máš nějakou představu, kolik vody za měsíc spotřebuješ?

00:33:51–00:34:11 **CH** Mám štěstí, protože máme velmi vydatnou vlastní studnu. Geologické podmínky byly dokonce jedním z důvodů, proč jsme koupili právě tento dům. Věděl jsem, že se nacházíme na jílovitém podloží bez vápence. Jeden známý, který také dobře chová terčovce, se mě jednou zeptal: „Ty tu vodu snad vůbec neměříš?“

00:34:11–00:34:41 **CH** Ale jistě že měřím. Patří to k mé profesi; mám geologické vzdělání. Krystalické horninové podloží a jíl, žádný vápenec a žádná zemědělská činnost v okolí – vím tedy, s jakou vodou mám co do činění.

D Takže ve vodě nejsou žádné dusičnany?

CH Téměř žádná. Voda je skoro jako v Amazonii, jen má vodivost kolem 350 µS/cm a prakticky žádnou uhličitanovou tvrdost. To je pro mě ideální.

00:34:41–00:35:10 **CH** Ze studny mohu denně odebrat přibližně 1 000 litrů. Mám také průmyslovou reverzní osmózu a vodu míchám podle potřeby; používám i domovní rozvod vody. Za týden vyměním nejméně 5 000 až 6 000 litrů, po celý rok.

00:35:10–00:35:39 **CH** V odchovné části jsou výměny vody ještě mnohem intenzivnější. V jednotlivých nádržích tam mám celkem asi

D Tamhle ta nádrž má přece 1 400 litrů?

CH Ano, 1 400 litrů. Mám tam i nádrže zhruba o 1 000, 3 000 a 2 500 litrech. V odchovně se celkově dostávám přibližně k 8 000 litrům.

00:35:39–00:36:08 **CH** Denně z toho měním zhruba 30 %. Před každým krmením odsaji výkaly, odstraním zbytky potravy, nádrže vyčistím a teprve potom znovu krmím.

D To všechno děláš ručně? Každý den saháš do nádrží?

CH Ano, samozřejmě!

D To je šílené! Aby si diváci dokázali představit,

00:36:08–00:36:28 **D** kolik práce a vody to znamená. Bez vlastní studny to bude asi obtížné.

CH Právě u mláďat při vysoké hustotě obsádky je nutné zajistit dostatek minerálních látek a stopových prvků a zároveň mimořádně dbát na hygienu.

00:36:28–00:36:30 **CH** Zvláště problematické jsou při tom výkaly a zbytky krmiva.

00:36:30–00:36:55 **CH** Všechno musí pryč, zvlášť když tolik krmíte. Mám k tomu odpovídajícím způsobem výkonnou filtraci; to je srdce celého systému. Díky důsledné hygieně vody ryby velmi dobře rostou. Moje odchovy F1 jsou zcela bez střevních parazitů, včetně bičíkovců.

D Před chvílí, když ještě kamera neběžela, jsi mi říkal, že znáš několik veterinářů, kteří tvé ryby vyšetřují. Myslím, že jednou za měsíc?

CH Ne, to zvládnu sám. Naučil jsem se to od základů.

00:37:15–00:37:35 **CH** S mikroskopem pracuji už od šestnácti let. Učil jsem se to při studiu a mnoho jsem se naučil i sám. Mám dobré kontakty na odborníky v oboru, mimo jiné na doktorku Evu Lewisch ve Vídni,

00:37:35–00:37:56 **CH** která se zabývá medicínou ryb, a na doktora Olivera Hochwartnera, také z Vídně. S oběma mám výborný vztah a ochotně se mnou řeší odborné otázky.

D Jinak asi málokdo jde s rybkou k veterináři.

00:37:56–00:38:20 **CH** To je přece katastrofa! S každým ptákem lidé běží k veterináři, ale když onemocní terčovec za 400 eur, prostě nalijí do akvária nějaký přípravek. To je obrovský problém!

D To ukazuje, jaké místo má živý tvor v naší společnosti.

CH Nejde jen o postavení ryb ve společnosti. Spousta lidí se považuje za odborníky,

00:38:20–00:38:41 **CH** kterými vůbec nejsou, a radí ostatním, co jejich rybám údajně chybí. Často se úplně mýlí. Řeknu to znovu: nejcitlivější na rybě jsou žábry.

00:38:41–00:38:56 **CH** Žábry mají mnohem více funkcí než jen příjem kyslíku. Podílejí se také na vylučování určitých látek. Pokud má ryba problémy s ledvinami

00:38:56–00:39:10 **CH** nebo s játry, snaží se škodlivé látky vylučovat i přes žábry. Mnozí nevědí, jak citlivé žábry jsou a kolik informací z nich lze vyčíst.

00:39:10–00:39:23 **CH** Často lze pozorovat žábry pokryté hlenem nebo s mírnými nekrotickými změnami. Pokud nejsou příčiny odstraněny, může to vést ke kolapsu.

D Dobře, super. Tak se podíváme dál,

00:39:23–00:39:40 **D** abychom viděli ještě více akvárií!

CH Půjdeme k terčovcům Batata – doslova „bramborám“.

D Aha, dobře, v portugalštině!

KAPITOLA 04 • 39:41–41:11

Divoký odchyt, nebo odchov?

00:39:40–00:39:54 **D** Téma divokých odchytů a odchovů: Jsou terčovci z přírodních odchytů náročnější na chov než jejich odchovaní potomci? Nebo je to dnes už docela jednoduché?

00:39:54–00:40:10 **CH** Chov ryb není nikdy úplně jednoduchý. Když dnes uhyne terčovec, je to obrovské drama; když uhyne paví očko, mnozí jen řeknou: „Bylo to přece jen paví očko.“

D Jo, jo, to je pravda.

00:40:10–00:40:30 **CH** U divokého odchytu záleží na několika zásadních věcech: za jakých podmínek byla ryba ulovena a jakou prošla karanténou.

00:40:30–00:40:49 **CH** Terčovci z odchytů bývají často léčeni příliš brzy, přehnaně horlivě a nesprávně. To může následný chov zbytečně zkomplikovat.

00:40:49–00:41:07 **CH** Odchovaní potomci divokých terčovců, kteří nebyli zbytečně léčeni a jsou do značné míry bez parazitů, se zejména začátečníkům chovají snadněji než čerstvě importované divoké ryby.

00:41:07–00:41:27 **CH** Díky poznatkům vědy, lepším chovatelským podmínkám a výkonnější filtrační technice se ale hodně změnilo. Dnes bych divoký odchyt nepovažoval za nějak mimořádně problematický. Není to ryba pro začátečníka, ale také není bůhvíjak složitá.

D To dnes už opravdu není.

KAPITOLA 05 • 41:11–47:09

Zdraví ryb

D Přejděme ke zdraví ryb. Jak postupuješ u nových divokých odchytů, zejména pokud jde o karanténu a preventivní léčbu?

00:41:27–00:41:41 **D** Před chvílí jsi mluvil o karanténě. Mohl bys vysvětlit, jak to u tebe probíhá a jestli používáš léky také preventivně?

CH Je to vlastně docela jednoduché. Když dorazí nová zásilka ryb, Andreas a já máme přesně domluveno, jak budeme postupovat.

00:41:41–00:41:57 **CH** Každý víme, co dělá ten druhý. Andreas ryby běžně preventivně neléčí. Krmí je, stará se o ně a několik měsíců je drží v karanténě, aby si zvykly na podmínky v akváriu.

00:41:57–00:42:13 **CH** Když pak ryby dorazí ke mně, udělám jednu věc: důkladně je odčervím. Střevní červi musí pryč. Za roky praxe jsem si k tomu vypracoval osvědčený postup.

00:42:13–00:42:25 **CH** Léčba je krátká a snažím se, aby ryby co nejméně zatížila. Zbytečně mnoho léků dostávat nemají. Jinak už žádnou preventivní léčbu neprovádím.

00:42:25–00:42:39 **CH** Jestli vůbec můžeme mluvit o preventivní léčbě, pak jde o odčervení nových divokých odchytů. Především je nutné zbavit ryby střevních hlístic Capillaria, které se u importů mohou vyskytovat.

00:42:39–00:42:51 **CH** Kapilárie je potřeba odstranit a musí se postupovat velmi důkladně. Zcela se jich zbavit není snadné.

00:42:51–00:43:08 **CH** Všechno ostatní, zejména mnohé léčebné zásahy proti bičíkovcům, je podle mě často k ničemu. Přesto se tyto léky prodávají; každý má nějaký přípravek,

00:43:08–00:43:32 **CH** který by chtěl nabídnout. To považuji za zcela nesprávné.

D Co si myslíš o přidávání huminových látek, listů mandlovníku mořského (Catappa) a podobných prostředků?

CH Ve svém chovném zařízení toho téměř nic nepoužívám. Občas přidávám kvalitní huminové látky.

00:43:32–00:43:53 **CH** To, že se stále víc vyhýbám používání kořenů, souvisí také s ochranou přírody. Mnohé pocházejí z rašelinišť, která se kvůli rašelině a dalším produktům těží. Při tom se uvolňuje velké množství CO_2. Je potřeba nad tím přemýšlet.

00:43:53–00:44:19 **CH** Udržitelnost je přímo součástí mé profesní práce. Proto s tím mám určitý problém svědomí. Používám například dubové listy a olšové šištice.

D Olšové šištice, ano.

CH Raději se sami vydejte do přírody! Najdete tam řadu vhodných materiálů. Informujte se o nich a nenechte si od prodejců

00:44:19–00:44:45 **CH** vnutit kdejakou nesmyslnou radu. Odvar si můžete připravit sami. Používal jsem i heřmánkové listy a heřmánek, žaludy, olšové šištice a dubové listí. Zvlášť u čerstvě dovezených ryb s tím mám dobré zkušenosti.

00:44:45–00:45:10 **CH** Kvalitní huminové látky mohou působit antibakteriálně. A ještě něco pokládám za velmi důležité, přestože se o tom mluví málo. Od osmdesátých let až přibližně do prvního desetiletí 21. století probíhala odborná setkání veterinářů, při nichž se zkoumalo,

00:45:10–00:45:33 **CH** proč vlastně terčovci hynou. Samozřejmě se u nich vyskytují žábrohlísti i bičíkovci. Podle mých zkušeností však bývají bičíkovci většinou druhotným problémem. Mnozí chovatelé to nevědí. Velká část ryb podle mě hyne na bakteriální onemocnění – řekl bych, že jde zhruba o 80 %.

00:45:33–00:46:00 **CH** Bičíkovci se často přemnoží teprve potom, co rybu poškodí bakteriální onemocnění. Tyto problémy spolu souvisejí. Proti některým bakteriálním infekcím, například kožním, lze použít antibiotika. Když je však ryba už vážně vnitřně nemocná,

00:46:00–00:46:21 **CH** hubne a chovatel zkouší antibiotika nebo odčervení, často už to nepomůže. Podle mě stojí za mnoha případy bakteriální onemocnění, k nimž přispívají nevhodné podmínky chovu. Tím se celý kruh uzavírá.

D Špatné krmivo, špatná voda ...

00:46:21–00:46:45 **CH** ... bakterie a oslabená odolnost. Půl roku může všechno vypadat v pořádku, pak ryba začne hubnout, vybírá si potravu a vyplivuje ji. Jedna skřele se pohybuje omezeně. Nemusejí za tím být žábrohlísti; příčinou už mohou být nekrotické změny. Podobné procesy probíhají i uvnitř těla. Pro zákazníky, kteří mi své ryby přinesli, jsem provedl řadu pitev.

00:46:45–00:47:07 **CH** Přitom se často opakuje podobný nález: silně poškozená játra, výrazně zvětšený žlučník a nahromadění infekční tekutiny v tělní dutině. Podle mých zkušeností na taková závažná vnitřní onemocnění mnoho ryb hyne.

00:47:07–00:47:13 **CH** To bych vám chtěl ještě předat jako důležité upozornění.

KAPITOLA 06 • 47:09–53:59

Podmínky chovu

D Moje další otázka by tedy byla:

00:47:13–00:47:36 **D** co bys poradil začátečníkovi, který si za každou cenu chce pořídit terčovce. Jak velké má mít akvárium? Jak početnou skupinu? Jaké ryby koupit? Může přidat i jiné druhy? A

00:47:36–00:47:50 **D** jak má akvárium zařídit? Může to být i aquascape s rostlinami, pískem a podobně? Co bys doporučil začátečníkovi?

00:47:50–00:47:57 **CH** Začátečníkovi bych v zásadě poradil,

00:47:57–00:48:26 **CH** aby si pořídil terčovce z prokazatelně bezparazitárního chovu. Určitě bych nezačínal drahým divokým odchytem třeba za 1 000 eur. Nejsou to žádné reklamní fráze ani předvádění: kdo začne se skutečně bezparazitárními odchovy, nemusí pak pořádat „hon na žábrohlísty“

00:48:26–00:48:51 **CH** a nepotřebuje ani léčbu proti kapiláriím. To je obrovská výhoda. Pokud jde o velikost nádrže, nejsem přehnaně přísný, ale držel bych se odborné literatury i platných předpisů. Existují požadavky na délku a objem nádrží.

00:48:51–00:49:18 **CH** Počítal bych alespoň s přibližně 250–300 litry vody a dostatkem prostoru pro plavání. Tady vidíme podle mě ideální nádrž pro vytváření párů. Je v ní skupina Blue Moon

00:49:18–00:49:43 **CH** z Nhamundá. Co se substrátu týče, jsem opatrný a nejraději bych se bez něj obešel. Kdo substrát opravdu chce, měl by použít jen tenkou vrstvu. Na holém dně hned vidíte, kolik výkalů a zbytků krmiva se za jediný den nahromadí. V silné vrstvě dna by se nečistoty zadržovaly a mohly by vznikat

00:49:43–00:50:00 **CH** hnilobné procesy a zvýšená mikrobiální zátěž. To při běžném měření parametrů vody nemusíte vždy odhalit. Když ryba rychle dýchá a vykazuje stres, mohu u nádrže bez substrátu některé takové skryté příčiny hned vyloučit.

00:50:00–00:50:09 **CH** Nejdůležitější je navíc vynikající filtrace. To se často podceňuje.

00:50:09–00:50:31 **D** Co pro tebe znamená opravdu kvalitní filtrace?

CH Pro mě je to dobře dimenzovaný průtokový nebo skrápěný filtr s co největším objemem filtračních médií a dostatečným průtokem. Když někdo jednoduše postaví pod akvárium vnější kanystrový filtr Eheim jen proto, že je na něm napsáno „do 1 000 litrů“,

00:50:31–00:51:02 **CH** nemusí tím nutně dosáhnout očekávaného výsledku. Já mám před každým přepadem jemnou filtrační houbu, která zachytí nečistoty dřív, než se vůbec dostanou do biologického filtru. Ten nemá být skladištěm kalu, ale

00:51:02–00:51:27 **CH** biologickým systémem s vhodným médiem pro osídlení nitrifikačními bakteriemi, něco jako malá čistírna odpadních vod. Nestačí odsát nečistoty z akvária a uložit je do filtru. Rozhodující je hygiena. Rostliny samozřejmě mít můžete. Když už je v akváriu s terčovci pěstuji,

00:51:27–00:51:49 **CH** nejraději je dávám do květináčů. Kdo chce písek, může použít tenkou vrstvu jemného písku. Květináče lze šikovně zakrýt a začlenit do zařízení akvária, ale kdykoli také vyjmout a vyčistit. V nádrži se tak nehromadí tolik nečistot. Nejdůležitější je hygiena.

00:51:49–00:52:11 **CH** Totéž platí pro ostatní ryby ve společenském akváriu. I ty lze pořídit ze zdravých, prokazatelně bezparazitárních chovů. Pokud začátečník vybere všechny ryby z takových zdrojů, může si akvárium udržet bez zavlečených parazitů. Ušetří si spoustu práce a starostí a může se v klidu věnovat samotnému chovu. Nemusí to znamenat žádnou obrovskou investici.

00:52:11–00:52:21 **CH** Mladý terčovec z kvalitního bezparazitárního chovu stojí třeba 50–70 eur. Nemusí být dražší než ryba z běžného odchovu.

00:52:21–00:52:56 **D** A jak početnou skupinu doporučuješ?

CH Kdybych měl třísetlitrovou nádrž a mladé terčovce o velikosti kolem deseti centimetrů, raději bych pořídil deset ryb. Terčovci mají stejně jako slepice svoji „hierarchii“, pořadí dominance ve skupině. Ve větší skupině se vzájemný tlak rozloží.

00:52:56–00:53:19 **CH** Čím početnější je skupina, tím méně se může agresivita soustředit na jediného slabšího jedince. Stres se rozloží. Tady ale vidíme zvláštní chovnou skupinu: dvě samice připravené ke tření a několik samců, kteří o ně soupeří.

00:53:19–00:53:39 **CH** Ani samice mezi sebou nejsou vždy mírumilovné. Není to klidná, harmonická skupina, ale chovná skupina – tady to pořádně žije. Normálně by skupina měla být mnohem klidnější. Vzpomeňte si na nádrže, u kterých jsme před chvílí mluvili o krmení:

00:53:39–00:53:57 **CH** plavalo tam mnoho terčovců různých velikostí a nebyl vidět téměř žádný stres nebo ostré souboje. V menších skupinách bývá víc konfliktů, protože se tlak soustřeďuje na méně ryb.

00:53:57–00:54:23 **CH** Ve velkých skupinách byl naprostý klid. Přesně tak to má vypadat: čím klidnější skupina, tím méně stresu a tím zdravější ryby.

KAPITOLA 07 • 53:59–59:01

Odchov mladých terčovců

D Tak tady máme úplně malé terčovce, odhadem dva až tři centimetry. Co jsou to za ryby a jak je tady odchováváš?

CH Tady jsme v mé odchovně.

00:54:23–00:54:52 **D** V odchovně, ano.

CH Používám umělý odchov a během let jsem si vyvinul vlastní postup, jak získávat mladé terčovce pokud možno zcela bez parazitů. Tady vidíte zvláštní skupinu. Snažím se obnovit pěkný evropský kmen červenotyrkysových terčovců (Rottürkis). Takové kmeny,

00:54:52–00:55:21 **CH** jaké kdysi měli Siegfried Homann nebo farář Schulten – to byla velká chovatelská jména –, z velké části vymizely. Dnes mnoho ryb pochází z Asie. Srovnatelný evropský, zejména německy mluvící chovatelský kmen Rottürkis už téměř nemáme. Mně se ale

00:55:21–00:55:46 **CH** podařilo odchovat pravé, výrazně liniované Tefé Royal. Po čtyřiceti letech to pro mě byl ohromný úspěch! Současně jsem odchoval modrý kmen Nhamundá Royal. Tyto dva kmeny jsem spolu spářil, konkrétně jejich jedince F1.

00:55:46–00:56:12 **CH** Tohle jsou první mladí z tohoto spojení. Dávám na ně mimořádný pozor, jsou pro mě opravdu výjimeční. Je jim teprve čtyřicet dní a už velmi dobře rostou – díky bezparazitárnímu stavu a také tomu, jak pečlivě se snažím zajistit vhodné odchovné podmínky.

00:56:12–00:56:38 **CH** Na tomhle projektu mi opravdu záleží. Vidíte sice malé odchovné nádrže, ale vzadu pracuje rozsáhlejší filtrační systém. Tady jsou jednoduché nádoby s filtrační vatou a lávovou horninou. Dvě mám v provozu a za rohem běží ještě další filtr.

00:56:38–00:57:04 **CH** Tyto filtry už jsou biologicky zaběhnuté, tedy osídlené potřebnými bakteriemi. Teprve pak do připravených nádrží nasazuji mláďata. K dispozici je také filtrační houba. Ryby mohu nakrmit a asi po hodině odsát zbytky potravy i výkaly. Potom mohu filtrační prvek otočit,

00:57:04–00:57:30 **CH** aby voda znovu procházela přes filtrační houbu, a doplnit čerstvou vodu. Vodu odsaji a doplním běžnou vodu z rozvodu. V té mladí terčovci plavou. Připravuji také další chovné kombinace.

00:57:30–00:57:52 **CH** Podívejte se na tyto dvě ryby. Vzadu je divoký terčovec, výjimečný Royal Blue neboli Red Royal, s výrazným modrým liniováním na červeném podkladu. Světlo tu není dobré, ale ta ryba je nádherná. Vpředu je moje vlastní odchovaná ryba Nhamundá s překrásnou kresbou. Tyto dvě bych chtěl spářit,

00:57:52–00:58:18 **CH** abych viděl, co z toho vzejde. Cílem je získat opravdu krásné červenotyrkysové terčovce. Velké naděje vkládám zejména do kombinací se svými Tefé Royal. Mají nádherně sytou červenou, jakou mívaly slavné chovné linie v minulosti.

00:58:18–00:58:47 **CH** Podobné linie existují i dnes, ale mnoho jich pochází z Asie a s označováním ryb se někdy podvádí. Například vezmou starší asijskou samici Royal Blue nebo Rottürkis a spáří ji s divokým Royal Blue. Potomstvo pak prodávají jako Royal Blue F1. Z genetického hlediska se o F1 mluvit dá, protože jde o křížení dvou odlišných linií.

00:58:47–00:58:49 **CH** Geneticky jsou to dvě zcela odlišné linie,

00:58:49–00:59:19 **CH** takže první generaci jejich křížení lze označit F1. My starší chovatelé však pod klasickou F1 většinou rozumíme potomstvo spojení F0 × F0 – tedy dvou ryb z přírodního odchytu. Právě o takový odchov mi tady jde.

KAPITOLA 08 • 59:01–62:29

Rozloučení

D Dobře, ano, super! Christiane, moc děkuji, že jsem tu mohl být. Obvykle mám s sebou kameramana nebo kameramanku,

00:59:19–00:59:47 **D** proto často říkám „my“. Dnes jsem tu ale sám, bez kameramana a bez manželky. Děkuji, že jsi nám ukázal, co celý den děláš! A na závěr: máš nějakou radu, nějaký chovatelský „trik“, u kterého si říkáš: „Kdybych to věděl před čtyřiceti lety, ušetřil bych si spoustu starostí“?

00:59:47–00:59:54 **D** Co by pro tebe bylo tou nejzásadnější radou?

CH Kdybych před čtyřiceti lety věděl, jak jednoduché

00:59:54–01:00:13 **CH** to vlastně je, ušetřil bych si spoustu peněz! Starý Brixler nám pořád opakoval: „Dobré krmení, dobrá voda.“ O to jde, o nic jiného. Vlastně je to docela jednoduché – jasné jako facka! A hlavně s vodou pořád nečarovat!

01:00:13–01:00:48 **CH** To věčné experimentování s vodou! Důležitá je stabilní voda: pH kolem 7, občas třeba 7,5, ideálně přibližně 7, a pokud možno stabilní uhličitanová tvrdost. Proč? Bez uhličitanové tvrdosti podle mě nemůže biologická filtrace správně pracovat. Bakterie potřebují vápník. A to neustálé napodobování Amazonie a černé vody – zamyslete se nad tím. Stojí za tím i velký obchod.

01:00:48–01:00:56 **CH** Stejné je to s léčbou nemocí: tenhle přípravek, tamten přípravek... Každý vám chce něco prodat.

01:00:56–01:01:02 **D** Jasně, jako všude na světě. Tak to prostě je. Ještě jednou moc děkuji,

01:01:02–01:01:24 **D** že jsem tu mohl být! Pokud se vám taková videa líbí, přihlaste se k odběru kanálu a napište komentář. Rádi odpovíme na otázky. Přidám také odkaz na Christianův web, tak se tam podívejte. Kdo si u něj chce pořídit ryby, bude si zřejmě muset předem domluvit návštěvu.

CH Ano, rád.

01:01:24–01:01:30 **CH** Pracujeme na novém, pořádném internetovém obchodě, protože už nestíhám vyřizovat všechny dotazy. Chov a prodej terčovců ale nejsou mým hlavním zaměstnáním. Neživí mě to.

01:01:30–01:01:50 **CH** Mám jiné profesní povinnosti, kterým se věnuji od rána do večera. Menší internetový obchod provozuji už několik let, ale poptávka výrazně vzrostla, proto ho chceme rozšířit. Poradenskou část webu už máme.

01:01:50–01:02:10 **CH** Na mnoho otázek, o kterých jsme dnes mluvili, tam už podrobně odpovídám. Každý si to může přečíst. Ta stránka je především pro lidi, aby se mohli informovat; nic na ní nevydělávám.

D To je důležité. Právě v akvaristice často chybí jasný návod: jeden říká to, druhý něco jiného,

01:02:10–01:02:24 **D** a nakonec se v tom chovatel vůbec nevyzná.

CH Přesně tak.

CH A přesně tak to je, když každý chce něco prodat.

D No jo, takový je život. Díky za sledování, uvidíme se příště. Ahoj a pa!